

oraș. Așadar Pocuția a fost cedată Moldovei tocmai în anul în care are loc episodul luptei biruitoare a moldovenilor la Marienburg, ceea ce nu poate fi o coincidență, ci este desigur urmarea serviciilor aduse de moldoveni în luptele cu cavalerii teutoni.

Se pune însă întrebarea, dacă în afară de aceste considerații asupra avantajelor de a cîștiga sprijinul regelui Poloniei, cîrmuirea Moldovei de atunci nu avea conștiința unei idei politice superioare privind lupta împotriva cruciaților din Prusia. Cavalerii erau dușmanii tuturor «schismaticilor» ruși și moldoveni, precum și ai aliaților Moldovei, Polonia și Litvania. Moldovenii cunoșteau pe cavaleri prin relațiile comerciale precum și prin solii: la o dată neprecisă, înainte de 1410, e pomenit un Iansveg sol din Moldova care a adus marelui maestru teuton o scrisoare⁵⁶, iar după izbînda de la Grünwald, în 1410, regele Vladislav Iagello acordă negustorilor din Prusia prin privilegiul de la Sztum, deschiderea drumului de comerț spre Moldova⁵⁷.

Nu trebuie să socotim pe voievozii noștri și pe sfetnicii lor de la începutul veacului al XV-lea necunoscători ai situației internaționale și ai problemelor de politică generală. Mircea cel Bătrîn avea relații cu principii musulmani din Asia și a pregătit schimbarea sultanilor imperiului otoman, în interesul slăbirii presiunii lor asupra Europei. De ce să nu admitem că și Alexandru cel Bun al Moldovei, vecinul său, cu sfetnicii lui — în special stînd în legătură cu orașenii care făceau comerț în Polonia — a putut să-și dea seama de primejdia pe care o prezentau pe atunci pentru Europa răsăriteană cavalerii teutoni și că a lucrat, de acord cu Polonia, pentru înlăturarea acestei primejdii?

Concluzii. Participarea Moldovei alături de Polonia, Litvania, Rusia la lupta comună de la sfîrșitul secolului al XIV-lea și de la începutul secolului al XV-lea împotriva cavalerilor teutoni din Prusia constituie o pagină din rolul de istorie universală a romînilor. Cavalerii teutoni amenințau existența statelor feudale formate de popoarele din răsăritul Europei și de aceea lupta lor, luptă de apărare la început, apoi ofensivă, trebuie înțeleasă ca o luptă pentru independență a popoarelor din această parte a Europei. Am arătat că participarea moldovenilor la războaiele din Prusia începe mai devreme decît se știe pînă acum în istoriografia noastră mai veche, anume cu trimiterea arcașilor moldoveni în războiul din 1395—1396. În vremea lui Ștefan voievod, predecesor al lui Alexandru cel Bun, avem așadar prima expediție moldovenească în Prusia. În prima parte a secolului al XV-lea participarea moldovenilor la războaiele polono-teutone se constată din nou. Rezultatul la care am ajuns în cercetarea noastră în privința prezenței unui contingent moldovean în marea bătălie de la Grünwald (1410), este negativ. La acea dată Sigismund al Ungariei, prieten al cavalerilor teutoni și adversar al Poloniei, a fost o piedică la participarea moldovenilor în războiul din Prusia alături de poloni. În schimb am ajuns la concluzia că un contingent de oaste moldovenească a luat parte la războiul împotriva cavalerilor la 1414, și anume în partea din armata aliată aflată sub comanda lui Witold, marele cneaz al Litvaniei, deoarece la acea dată relațiile între Moldova și Litvania erau deosebit de strînse. Este bine cunoscut și istoriografiei mai vechi rolul călăreților moldoveni la asediul capitalei cavalerilor teutoni, Marienburg, la 1422. Am așezat acest episod în cadrul

⁵⁶ *Codex Vitoldi*, în *Monumenta Medii Aevi*, p. 973.

⁵⁷ *Pomorze Średniowieczne*, Varșovia, 1958, p. 305.